

VU is bijzonder, maar toch gewoon, en ouderwets en tegelijkertijd modern. Dat kun je irritant vinden, of laf en halfslachtig, maar het biedt schimmige personen zoals ik de ruimte om rond te neuzen. Want tegen de onopvallende en misschien kleurloze achtergrond van de grote massa, tekenen de extremen zich duidelijk af.

Toen ik besloot om aan de VU te gaan studeren, was ik er nog nooit geweest. Ik was achttien en behoorlijk naïef en dacht na over mijn toekomst. Er waren op dat moment drie dingen die ik zeker wist: ten eerste dat ik een groots en meeslepend leven wilde leiden, ten tweede dat ik in Amsterdam wilde studeren en ten derde dat ik een vreemde fascinatie had voor alles wat met misdaad te maken had. Ik besloot daarom om Criminologie te gaan studeren en aan de VU kon dat als afstudeerrichting bij de rechtenfaculteit. Tot dan toe was mijn leven niet bepaald groots en meeslepend geweest, maar ik voelde dat ik het in me had en dat Amsterdam daarvoor de juiste plaats was. Ik dacht namelijk dat het gebeurde in Amsterdam, maar wat ik van 'het' verwachtte kon ik eigenlijk niet definiëren. Ik vond in ieder geval dat ik erbij moest zijn als het gebeurde.

Wat dat betreft maakte ik trouwens een goede start, mijn eerste dag alleen in Amsterdam. Ik besloot om een wandelingetje te maken door het centrum van de stad en verdwaalde al snel op de Wallen. 'You want cocaine, XTC?' fluisterde een man tegen me op samenzweerderige toon, alsof hij mijn beste vriend was. Ik had geen idee hoe men zich in dergelijke situaties behoorde te gedragen, dus ik glimlachte hem vriendelijk toe en zei 'nee, bedankt hoor' en liep snel door. Een andere vreemde man bleef tot mijn grote verbazing minutenlang naast me lopen en tegen me praten, terwijl ik deed alsof ik hem niet zag en steeds sneller ging lopen.

Pas toen ik bijna onder de voet werd gelopen door een stoet voorbij hobbeldende Japanse toeristen, voelde ik me enigszins gerustgesteld.

Ik had een romantisch beeld van het studentenleven, vooral veroorzaakt door de nostalgische verhalen van ooms en tantes die in de jaren zeventig in Amsterdam hadden gestudeerd. Die verhalen klonken alsof er in die tijd een ontwrichtende wervelwind over het land raasde waar iedere zichzelf respecterende student zich moedwillig door liet meesleuren. Mensen hebben soms de neiging om hun verleden te verheerlijken en dat leidde in mijn geval tot het idee dat iedere student toen met grootse zaken bezig was en de wereld naar zich toetrok. Dat beeld bleek niet te kloppen met mijn bevindingen. Zeker niet met mijn ervaringen aan de rechtenfaculteit. Of dat te maken heeft met de vertekende werking van het geheugen of met tijden die veranderen, is me niet geheel duidelijk. Ik denk eigenlijk dat het een combinatie is van beide en dat mijn eigen fantasie er ook een belangrijke rol in heeft gespeeld, maar dat is zo'n flauw antwoord.

Albert W. Musschenga, hoofd van het Bezinningscentrum van de VU en hoogleraar Sociale Ethiek, is een ooggetuige. Hij studeerde van 1968 tot 1975 aan de VU en was in die tijd studentbestuurder in de Universiteitsraad. 'De maatschappelijke betrokkenheid in woorden was vrij groot', vertelt hij. 'De betrokkenheid bij de universitaire democratie was zeker heel groot. Er werd veel meer dan nu gepraat over de maatschappij en wat er allemaal fout was, en hoe het beter kon. Daar besteedde je ook tijd aan. Dat hoorde toen bij het leven van de linkse student. Gematigd links tot radicaal links was toen wel in de meerderheid, denk ik. Iedere fatsoenlijke student was in ieder geval een beetje links. Ik was een fatsoenlijke student, dus ik was links.'